



Dokumentnamn Riktlinjer för öronspolning vid vaxpropp			Sida 1 (3)
Framtagen av MAS	Godkänd av	Upprättad 2016 Reviderad 2018 2021	Revideras 2024

Riktlinjer för Öronspolning vid vaxpropp

Bakgrund Inledning och syfte

Öronvax och andra främmande material i hörselgången förorsakar problem med bl.a. hörselnedsättning, smärtor och lock-, eller tryckkänsla i hörselgången. Ytterligare kan patienterna uppleva brummande eller ringande/pipande ljud, tinnitus, samt yrsel och även hosta till följd av vaxproppar.

Öronvax består av sekret från talg och svettkörtlar i hörselgången samt hudpartiklar. Öronvax är svagt surt och utgör ett skydd för huden. Vaxproppar kan bildas vid riklig vaxproduktion och då vaxet inte transporteras ut normalt.

Vårdpersonal kommer i olika sammanhang i kontakt med patienter som behöver hjälp med att behandla vaxproppar.

Livskvalité kan försämrans, speciellt kan användare av hörapparat drabbas och borttagandet av en vaxpropp kan förbättra hörseln avsevärt.

Vaxproppar och hörapparater

När en hörapparat eller öroninsats "mynnar ut i" öronvax upphäver detta hörapparatens funktion totalt. Oavsett om vaxproppen täpper till hörselgången eller ej, kan vaxet framkalla återkoppling av ljud och leda till att hörapparaten kommer att tjuta.

Ansvar

Vem har befogenhet att ordinera och utföra öronspolning?

En läkare ska alltid konsulteras innan behandling av vaxpropp. Örat ska undersökas av läkare och innan spolning ska läkare ta ställning till behandling innan öronspolning. Läkarbeslut om öronspolning ska ske på vårdcentral eller av sjuksköterska i patientens hem.

Endast sjuksköterska som har kunskap och erfarenhet får spola öron.

Spolning av barns öron får inte utföras.

Sjuksköterskor och specialistsjuksköterskor har i sina utbildningar samt under sin yrkesfunktion förvärvat kunskaper om öronspolning och är då formellt och reellt kompetenta för uppgiften. I sjuksköterskans yrkesansvar ingår att arbeta i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet och att ge patienten en trygg och säker vård. En sjuksköterska har också ansvar för att hålla sig à jour med utvecklingen inom sitt yrkesområde samt att följa de framsteg som sker inom kunskapsfältet. Trots det egna yrkesansvaret skall dock läkare självklart tillkallas vid osäkerhet eller om komplikationer inträffar.



Risker vid öronspolning

Öronspolning kan innebära risker som till exempel trumhinneperforation, andra skador i hörselgången, extern otit, smärta, tinnitus, yrsel och blodtrycksfall

Kontraindikationer

Öronspolning är kontraindicerat

- om patienter har insatta dräneringsrör eller andra genomgångna operationer i örat
- vid trumhinneperforation
- vid pågående öroninflammation eller om patienten tidigare haft svåra eller upprepade öroninflammationer
- vid svår yrsel, om spolning inte är ordinerat av specialist i öron-, näs- och halssjukdomar.
- vid svår smärta

En viss försiktighet bör iakttagas vid användning av propplösande medel när man inte med säkerhet vet att patienten har en intakt trumhinna. Propplösande medel betraktas inte som läkemedel och patienter kan själva använda sådana vid egenvård. Om behandling ska ske inom det kommunala ansvaret påbörjas behandling efter läkarkonsultation och under ledning och planering av sjuksköterska.

Kontinuerlig behandling med propplösande medel för att undvika öronspolning ska ordineras av läkare.

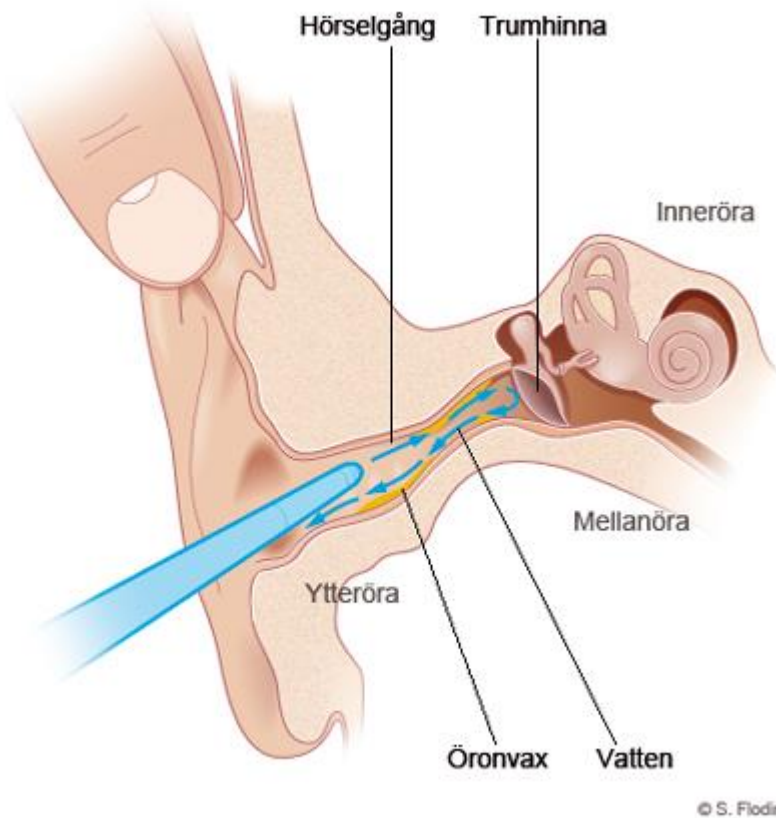
Det är viktigt att sjuksköterskan försäkras sig om att det ej finns kontraindikation mot spolning. Vaxproppen ska då sugas eller plockas bort av läkare. Lyssna till patienten för att diagnostisera tidigare otiter och/eller öronoperationer och läs patientjournal.

Patientinformation (www.vardhandboken.se)

Informera patienten om vad som ska göras, illustrera eventuellt med bilder av örat. Visa instrumenten. Be patienten säga ifrån om det känns obehagligt, ont eller uppleva yrsel men uppmana honom/henne att inte röra huvudet. Alla rörelser ska vara mjuka och försiktiga



Öronspolning – borttagande av vaxpropp



Följ instruktionerna via Vårdhandboken

[Öronspolning vid vaxpropp - Vårdhandboken \(vardhandboken.se\)](http://vardhandboken.se)

Uppföljning Tänkbara konsekvenser vid öronspolning

Det tunna, ärriga membran, som sluter en tidigare trumhinneperforation, kan brista när man sköljer lite för kraftigt. Patienten kan höra ett ljud, få vatten i mellanörat och uppleva yrsel. Spolning med vatten i örat som inte håller exakt 37°C, kan framkalla en karuselliknande yrsel.

Om man inte lyckas få ut vaxet efter flera försök är det i regel ingen idé att fortsätta. Konsultera läkare

Dokumentation

Dokumentation om läkares ställningstagande till behandling och behandlingens genomförande görs i omvårdnadsjournal.

Dokumentera bedömning före och efter spolning, vilken metod som använts, klockslag samt vilken information patienten har fått.

Referenslitteratur

Vårdhandboken, www.vardhandboken.se se öronspolning